

DE STERRENKIJKER OPENBARE BASISSCHOOL

Sociale veiligheid

Leerlingen zitten op school om te leren. Ze zijn pas in staat om te leren en zichzelf te ontwikkelen als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Daarvoor is het nodig dat ze zich kwetsbaar kunnen opstellen, dat ze zich gezien en geaccepteerd voelen en dat ze het gevoel hebben erbij te horen.

Wat is sociale veiligheid?

- Je beschermd voelen tegen bedreigingen, die veroorzaakt worden door het gedrag van mensen in en om de school
- Het gaat om de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen die niet door handelingen van andere mensen mag worden aangetast
- Zowel objectieve (strafbare feiten) als subjectieve (persoonlijk ervaren) bedreigingen
- Bevorderen van positief en veilig gedrag bij alle betrokkenen bij de school
- Daarmee ontstaat een positief en veilig schoolklimaat; basis voor kunnen leren en werken op school

Zorgen voor sociale veiligheid gaat dus over méér dan het tegengaan van onveiligheid. Leerlingen hebben ruimte nodig om te mogen ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om te leren verantwoordelijkheid te nemen en daarop te worden aangesproken. Voor leerlingen is de school niet alleen de plek waar ze lesstof leren, maar ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten en waar zij kennismaken met de samenleving en verschillen in normen, waarden en omgangsvormen. Dit doet een beroep op de pedagogische professionaliteit in de school en roept vragen op als: Hoe wordt er op school gedacht over leren en ontwikkeling? Welke ruimte geef je leerlingen om grenzen te verkennen? Welke ruimte is er om te leren van elkaar?

Ook voor medewerkers geldt dat zij hun werk pas goed kunnen doen als ze zich veilig voelen, zich kwetsbaar op kunnen stellen en zich gezien en gehoord voelen. Ook zij moeten fouten kunnen maken en aangesproken worden op verantwoordelijkheden.

Geef ze de ruimte!

DE STERRENKIJKER OPENBARE BASISSCHOOL

De wet Sociale veiligheid

De wet Sociale veiligheid (augustus 2015) Per 1 augustus zijn scholen in het primair- en voortgezet onderwijs – als gevolg van een aanpassing van de onderwijswetten – verplicht zorg te dragen voor een veilige school, ook wel de Wet op sociale veiligheid genoemd. Uit de analyse van de cijfers blijkt dat een groot aantal leerlingen in diverse onderzoeken aangeeft zich (sociaal) niet veilig te voelen op school. De bevindingen in deze onderzoeken wijzigen door de jaren heen nauwelijks. De regering vindt deze cijfers te hoog en meent dat alle scholen zich vanuit hun verantwoordelijkheid voor het welbevinden van hun leerlingen in moeten spannen om te zorgen dat meer leerlingen zich veilig voelen. "Gezien de maatschappelijke onrust, de invloed van sociale veiligheid op de prestaties van leerlingen en het ontbreken van een helder wettelijk kader voor handhaving van de sociale veiligheid door de inspectie, meent de regering dat het een taak is van de overheid om een verplichting expliciet in de sectorwetten op te nemen. De regering vindt dat alle kinderen recht hebben op een onbezorgde schooltijd, die in het teken staat van ontwikkelen, ontdekken en leren. Voor alle scholen wordt zo duidelijk wat er van ze verwacht wordt, en de mogelijkheden voor de inspectie om in te grijpen bij tekortkomingen op het gebied van sociale veiligheid worden vergroot".

Het bevoegd gezag zorgt er in ieder geval voor:

- Dat het een sociaal veiligheidsbeleid voert;
- De sociale veiligheid van leerlingen monitort met een instrument dat een representatief beeld geeft,
- Dat bij één persoon tenminste de volgende taken zijn belegd:
  - Het coördineren van het beleid in de het tegengaan van pesten,
  - Het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten Dit binnen een bredere context van sociale veiligheid.

Geef ze de ruimte!

DE STERRENIJKER OPENBARE BASISSCHOOL

Waar levert de aandacht voor sociale veiligheid op of anders waar leidt een positief schoolklimaat toe?

Dat de leerling zich beter kan focussen op de leertaken, dat hij/zij zich vrij en onbedreigd voelt en dat de leerling zich sociaal-emotioneel onbelemmerd kan ontwikkelen.

Dus opbrengsten zijn:

- Betere onderwijsprestaties
- Minder verzuim en schooluitval
- Minder incidenten en afhandelingstijd daarvan
- Lager ziekteverzuim bij leerkrachten
- Hogere waardering van de school door ouders en leerlingen

Veiligheidsbeleving

Sociale veiligheid draait om het beschermd zijn of het zich beschermd voelen tegen bedreigingen die veroorzaakt worden door het gedrag van mensen in en om de school. Een belangrijke stap om het sociale klimaat te verbeteren is om zicht te krijgen op de veiligheidsbeleving en de beleving van het schoolklimaat door leerlingen, leraren, ouders, schoolondersteuners en directies. Als de school weet wat er speelt worden knelpunten gesignaleerd en kan het beleid daarop worden aangepast.

Daarbij gaat het om antwoorden op vragen als:

- Hoe veilig is deze school in de beleving van leerlingen, personeel, schoolleiding en ouders van leerlingen?
- Welke plekken binnen en rondom de school voelen voor leerlingen veilig en welke niet?
- Hebben ze wel eens geweld ervaren?
- Worden ze gepest – op het schoolplein, in de klas, of via internet?
- Of pesten ze zelf?
- Weten leerlingen en ouders bij wie ze terecht kunnen?

Geef ze de ruimte!

**DE
STERRENKIJKER
OPENBARE
BASISSCHOOL**

De contactpersoon en de anti-pest coördinator

Wanneer ouders zorg hebben rondom hun kind kunnen zij vanzelfsprekend altijd terecht bij de groepsleerkracht. Mochten ouders in vertrouwen een gesprek willen over hun kind kunnen zij terecht bij de contactpersoon van onze school Lonetta Pieters. Ook leerlingen kunnen altijd bij deze persoon terecht. Daarnaast is er een coördinator sociale veiligheid op onze school, Lonetta Pieters.

De taken van de coördinator sociale veiligheid zijn:

- Laagdrempelig aanspeekpunt voor ouders en leerlingen
- Klankbord voor leraren en OOP
- Actieve bijdrage: voorlichtingen en preventieve activiteiten organiseren
- Gesprekspartner en beleidsadviseur directie voor sociale veiligheid
- Monitoren en toegankelijk maken van feitelijk en ervaren veiligheid en welbevinden lln. met gestandaardiseerd instrument
- Pestbeleid en veiligheidsplan

De eindverantwoordelijke clusterdirecteur Robin Bieren van de school en de intern begeleider Lonetta Pieters zijn verantwoordelijk voor de belangenbehartiging in het kader van pesten.

Geef ze de ruimte!

DE STERRENIJKER OPENBARE BASISSCHOOL

Incidentenregistratie

Een belangrijk instrument om het gevoerde veiligheidsbeleid te monitoren, is het registreren van incidenten. De aard en omvang van de incidenten is een belangrijke graadmeter van de veiligheid binnen de school. Meten is weten. Om incidentenregistratie tot een succes te maken, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Goede communicatie, centrale registratie en analyse van de gegevens zijn daarvan de belangrijkste.

Pesten komt op elke school en in elke klas voor. Ook buiten de school, op weg van school naar huis, thuis of op een sportclub wordt gepest. In de klas praten met leerlingen over wat pesten is, wat pesten met iemand doet, hoe je elkaar kunt helpen en hoe je hulp kunt vragen als je met pesten te maken hebt, helpt leerlingen peestsituaties te duiden en escalatie te voorkomen. Er zijn lespakketten en methodes die leerkrachten helpen deze gesprekken te voeren in de klas. Pesten kan ook schoolbreed onderwerp van gesprek zijn. Bijvoorbeeld door het organiseren van ouderavonden waarop met ouders besproken wordt wat geregeld is binnen de school om pesten te voorkomen en aan te pakken en welke rol ouders hierbij hebben. Binnen lerarenteams is het goed te bespreken hoe je signalen van pesten herkent en wat vervolgens vervolgstappen zijn. Elke leerkracht weet dat pesten niet mag. Maar hoe ga je om met een leerling die bijvoorbeeld tijdens de gymles de kleding van een klasgenoot verstopt? Mag je dit zien als grap? Wanneer is het pesten? Bovendien zie je als gymleraar minder goed wat er in de school gebeurt, of er rond deze leerlingen vergelijkbare incidenten plaatsvinden. En hoe communiceer je onderling, naar ouders en leerlingen welke afspraken er zijn gemaakt? Waar kunnen zij terecht als zij met pesten te maken krijgen? Scholen kunnen pesten schoolbreed aandacht geven door gebruik te maken van anti-pestprogramma's. OBS De Sterrenkijker werkt met PBS (Positive Behavior Support)

Geef ze de ruimte!

DE
STERRENKIJKER
OPENBARE
BASISSCHOOL

Geef ze de ruimte!

Drossaardslaan 72 • 0345 - 614 880 • www.obsdesterrenkijker.nl